

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Terentivs,|| A` M. Antonio Mvreto|| locis prope
innumerabilibus|| emendatus.||**

Terentius Afer, Publius

Venetiis, 1558 [erschieden] 1559

Eivsdem Arvmentvm In Eandem.

[urn:nbn:de:gbv:45:1-723936](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:45:1-723936)

EIVSDEM ARGUMENTVM

IN EANDEM.

HERMES Atticus, pater Pasibu-
 lae & Philumenæ, cum ex his dua-
 bus se Pasibulam perdidisse falso cre-
 deret, relictam Athenis, nec uisam
 postea multo tempore, tanquam uni-
 cam sibi putabat Philumenam, quam Charinus ado-
 lescens Atheniensis adamabat unice, & sibi petebat
 uxorem. sed pater eam Pamphilo cuidam Simonis fi-
 lio ultro desponderat. qui Pamphilus contra sororem
 Chrysidis ac peregrinam tum creditam Pasibulam su-
 pra dictam, alteram Chremetis filiam, sub nomine
 Glycerij latenter sic amavit, ut ex ea filium suscepisset
 inscio patre. qua re intellecta, commotus Simo pa-
 ter Pamphili, dum per falsas nuptias tentat animum
 Pamphili, multis dolis à Dauo ipse deluditur seruo,
 periculoq; Charini & Pamphili motus error in fabu-
 la: qui usque ad eum finem ductus est, dum Athenas
 ueniens Andrius quidam Crito rem aperiat, & no-
 dum fabulae soluat: per quem agnita Pasibula recipi-
 tur à parentibus, & traditur Pamphilo amanti: Phi-
 lumena uero Charino despondetur, & traditur exo-
 ptanti. Perspecto argumento, scire debemus hanc esse
 uirtutem poeticam, ut à nouissimis argumenti rebus
 incipiens, initium fabulae & originem narratiue red-
 dat spectatoribus, auctoremq; praesentem sibi exhibeat,
 ubi finis est fabulae. hunc enim ordinem & cir-
 culum

culum poeticæ artis, uel uirtutis non modo secuti sunt
tragici, comiciq; auctores, sed Homerus etiam & Vir
gilius tenuerunt. Diuisionem actuum in latinis fabu-
lis internoscere difficile est. causam iam dudum demon-
strauimus. unde autem, aut quo modo, quamuis ægre,
tamen intelligi, distinguîq; possint, est operæpretium
dicere. Principio dicendum est, nullam personam egres-
sam quinque ultra exire posse. sed illa re plerunque
decipimur, quod personam, cum tacuerit, egressam
falso putamus: quæ nihilo minus in proscenio tacens
loquendi tempus expectat. est igitur attente animada-
uertendum, ubi & quando scena uacua sit ab omni-
bus personis, ut in ea chorus uel tibicen audiri possit:
quod cum uiderimus, ibi actum esse finitum debemus
agnoscere. Confundit sæpe lectorem id, quod persona
in superiori scena desinens, & in proxima incipiens
loqui non intelligitur ingressa: quod ipsum experien-
tes statim diiudicant de rerum ac temporum quantita-
te. potest enim fieri, ut & ingressa sit, ac egressa,
quam prauè credimus de proscenio non recessisse. pos-
se autem quinto egredi personam, non & necesse esse
dicimus, ut appareat ultra exire non posse; in tragœ-
dia parcius exire & solere pariter, & licere. Primus
actus in Andria narrationem Simonis apud Sositiam
continet argumenti; quod populus hac occasione per-
discit; mox querelam apud se Dauis de domino, &
eiusdem cum domino uerba, & rursus eiusdem serui
deliberationem quid rerum gerat. Secundi actus hæc
sunt: Charini uerba, primo cum Byrrhia seruo, &
post

post eum ipso Pamphilo de nuptiis: Pamphili sermo
cum patre dolo consentientis in nuptias Byrrhiae uerba:
Daii callida oratio aduersum senem. Tertio actui
haec attribuuntur: Mysidis cum obstetrice colloquium,
Daui, ac Simone audientibus: partus Glycerij suspec-
tus seni, & Daii apud eum fraudulenta sermocina-
tio: Simonis uerba cum Chremete de nuptiis: Daii per-
turbatio ac Pamphili. Quartum actum per haec intel-
ligimus. prima Charini uerba sunt, indignantis uelut
fidem sibi non seruatum à Pamphilo: tum Mysidis uer-
ba apud Pamphilum, eiusdemq; questus: Daii admini-
stratio doli aduersus Chremetem. In quinto actu Simo-
nis & Chremetis prope iurgium, disputatio, tum de-
tectio fallaciarum Daii: tum indignatio patris aduer-
sus filium: tum Critonis interuentus, & per eum co-
gnitis rebus, in tranquillum res acta, ducentibus uxo-
res, quas concupiuerant, Pamphilo, & Charino. Il-
lud non commouere nos debet, quòd in horum actuum
distinctione uidentur de proscenio non discessisse perso-
nae quaedam: sed tenere debemus, ideo Terentium uici-
nitatis mentionem fecisse in principio, ut modico rece-
ptu & adesse, & abesse personam intelligamus. nihil
ergo secus factum est ab antiquis, qui ad hunc modum
Terentianas fabulas diuiserunt.

VOLCATII

VOLCATII SEDIGITI DE
COMICIS LATINIS

I A M B I .

Multos incertos certare hanc rem uidimus ,
Palmam poetæ comico cui deferant .

Eum , iudice me , errorem dissoluam tibi :

Vt , contra si quis sentiat , nil sentiat .

Cæcilio palmam statuo de comico .

Plautus secundus facile exuperat ceteros .

Dein Næuius qui seruet , pretio in tertio est .

Si quid quarto detur , dabitur Licinio .

Post insequi Licinium facio Atilium .

In sexto consequetur hos Terentius .

Turpilius septimum , Trabea octauum obtinet .

Nono loco esse facile facio Luscium .

Antiquitatis causa , decimum addo Ennium .

De iisdem Varronis iudicium .

citatur Nonius .

In argumentis Cæcilius poscit palmam , in ἠθεσι Terentius , in sermonibus Plautus .

Ex eiusdem libro v. de latino sermone .

citatur Sosipater .

Ἡθῆν nulli alij seruare conuenit , quàm Titinnio , & Terentio . πᾶθῆν uero Trabea , Atilius , Cæcilius facile mouerant .

ΠΕΡΣΟΝΑΙ

PERSONAE .